

Клівіденко Людмила

к.е.н., доцент

Свіргун Анастасія

магістр

Вінницький інститут економіки ТНЕУ

м. Вінниця

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ КОШТІВ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ З ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

На сучасному векторі розвитку соціальної сфери, що спостерігається в нашій державі, особливої гостроти та актуальності набувають проблеми, які стосуються удосконалення діючої методології руху надходжень до фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Дана методологія створювалась та нагромаджувалась протягом багатьох років, за своєю вагомістю у соціальній сфері України є однією з найбільш запланованим обсягом фінансувань та з найменшими обсягами надходжень до неї, що створює суттєву загрозу для подальшого фінансового розвитку української держави.

Незважаючи на постійні спроби здійснення реформування діяльності фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності взагалі, та окремих його складових зокрема, сьогоднішній рівень соціальної захищеності для переважної більшості громадян країни і надалі залишається досить низьким, що засвідчує про нагальну необхідність запровадження комплексних та фундаментальних трансформацій у даній сфері. Одним із головних та пріоритетних завдань є запровадження умов, що сприятимуть підвищенню ефективності соціального захисту, формуванню дієвого фінансового механізму діяльності фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, який за своєю суттю є основним зв'язуючим елементом між суб'єктами соціального захисту, а також головною ланкою у системі акумулювання та витрачання цільових коштів.

Реалізація цих завдань, є запорукою успішної побудови в сучасній Україні продуктивної фінансово-незалежної системи діяльності фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, що повинна бути адаптована до сучасних умов ринкових механізмів. Результативністю даної системи повинен бути високий рівень страхових виплат, що здійснюється фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, та відповідність стратегічних напрямів сучасної державної соціальної політики до його діяльності.

Дослідженнями актуальності питань діяльності фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, та його фінансування присвячено багато досліджень таких відомих вітчизняних вчених як: Л.Бабич, В.Базилевич, Н.Борецька, Л.Васечко, О.Василик, Н.Внукова, В.Геєць, В.Єременко, Л.Ільчук, А.Колосок, Л.Кривешко, Е.Лібанова, О.Мелешко,

В.Москаленко, Б.Надточій, В.Плиса, Д.Полозенко, А.Сидорчук, В.Столяров, І.Ткачук, Н.Шаманська, С.Юрій, Б.Юровський, О.Яцух та ін.

Що стосується зарубіжних науковців, то значного внеску у дослідженні даної проблематики зробили Н.Кричевський, Г.МакТаггарт, С.Мартиросян, В.Роїк, Е.Мачульська, П.Пелч, М.Свенціцкі, В.Фильєв, С.Янова та ін.

Але, незважаючи на величезні наукові надбання наведених вчених-економістів у сфері соціального захисту, спостерігається недостатність вивчення питань руху коштів соціального захисту, залишаються недослідженими проблеми формування загального фінансового механізму соціального захисту в Україні, невизначені міри відповідності фінансових методів, інструментів та важелів діяльності фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням характеризується накопичення фінансових ресурсів у бюджеті ФССЗТВП шляхом збору та акумуляції частини єдиного соціального внеску у визначеному згідно із чинним законодавством розмірі. Тому основним інструментом фінансового механізму функціонування фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності є страхові внески.

Бюджет фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності є основним фінансовим документом, який визначає доходи та витрати страхових коштів на матеріальне забезпечення застрахованих осіб і надання їм соціальних послуг. Бюджет Фонду формується за рахунок відрахувань на фонд оплати праці і утримань із заробітної плати [1].

Джерела формування коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності складаються з:

1. Страхових внесків:

- страхувальників-роботодавців;
- застрахованих осіб.

2. Фінансових санкції:

- пені;
- штрафів.

3. Благодійних внесків від:

- підприємств;
- установ;
- організацій;
- фізичних осіб.

4. Асигнувань із Державного бюджету України.

5. Прибутку від тимчасово вільних коштів:

- резервів страхових коштів на депозитному рахунку.

6. Часткової сплати за путівки на санаторно-курортне лікування.

7. Інших надходжень.

Отже, основним джерелом формування бюджету фонду соціального

страхування з тимчасової втрати працездатності є страхові внески роботодавців та застрахованих осіб [1, 3]. З 1 січня 2011 року в Україні відбулися зміни у фінансовому забезпеченні соціальної сфери – запроваджено єдиний соціальний внесок. Введено в дію Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [2].

Таким чином, розмір єдиного соціального внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування встановлюється Верховною Радою України для платників, за результатами актуарного розрахунку фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування і з урахуванням того, що такий розмір повинен забезпечувати особам страхові виплати і соціальні послуги, передбачені законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування; фінансування заходів, спрямованих на профілактику страхових випадків; створення резерву коштів для забезпечення страхових виплат та надання соціальних послуг застрахованим особам; покриття адміністративних витрат із забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Функціонування лише одного джерела формування коштів фонду не може забезпечити оптимального обсягу фінансових ресурсів та їх раціонального використання, тому необхідною умовою перебудови та адаптації фінансового механізму соціального страхування в сучасних умовах є узгоджені дії всіх складових господарського механізму, спрямованих на підвищення ефективності суспільного виробництва.

Список використаних джерел

1. Васечко Л.І. Структурні компоненти фінансового механізму соціального страхування [Текст] / Л.І. Васечко // Вісник КНУТД. — 2011. — № 4. — С. 140—144.
2. Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI // Голос України. — 2010. — № 171(4971). — С. 4—11.
3. Савченко Н. Формування та використання фінансових ресурсів системи соціального страхування України [Текст] / Н. Савченко // Вісник КНТЕУ. — 2010. — № 1. — С. 110—118.

